

RØMSKOG KOMMUNE
RUSPOLITISK HANDLINGSPLAN

Vedtatt i Kommunestyret 13.11.14

1 Innledning.....	4
2 Nasjonale mål og strategier.....	5
3. Oppfølging av rusmiddelsituasjonen.....	5
3.1 Lovgrunnlag:	5
4 Utviklingen av alkohol og- narkotikaforbruket i Norge	6
4.1 Alkohol.....	6
4.2 Narkotiske stoffer	7
5. Kommunale mål og strategier	7
6 Utvikling av alkohol- og narkotikaforbruk i Rømskog	7
6.1.Alkohol.....	7
6.2.Narkotiske stoffer.....	8
6.3 Spill	8
7 Vurdering av rusmiddelsituasjonen i Rømskog kommune.....	9
7.1 Alkohol.....	9
7.2 Narkotiske stoffer	9
8 Tiltak for å nå de kommunale mål.....	10
8.1. Oppvekst.....	10
8.2 Kultur	10
8.3 NAV	11
8.4 Barnevernstjenesten	11
8.5 Legetjenesten	11
8.6 Helsestasjon og skolehelsetjenesten	11
8.7 Helse- og omsorgstjenester.....	12
8.8 Individuell plan (IP).....	12
8.9 Politi.....	12
8.10 SLT – samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak.....	12
8.11 Frivilligsentral	13
9 Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol.....	13
9.1 Karakteristiske trekk ved loven	13
9.2 Hensyn bak loven	13
9.3 Saksbehandling.....	14
9.4 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger	14
9.4.1 Bevillinger for enkelt anledning.	14
9.4.2 Skjenkebevillinger og -bestemmelser i Rømskog kommune.....	14

9.4.3 Salgsbevillinger og -bestemmelser i Rømskog kommune:.....	15
9.4.4 Oppgaver i hht alkohollovendelegert til administrasjonen:.....	16
9.5 Gebyr for salg og skjenking	16
9.6 Gjennomføring av kunnskapsprøven om alkoholloven.....	16
9.7 Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger og reaksjoner ved overtredelse.....	17
9.7.1 Kontroll av salgs og skjenkestedene i Rømskog kommune.....	17
9.7.2. Sanksjoner ved overtredelse av salgs- og skjenkebestemmelser.	17
10. Oppsummering.....	18
11. Aktuelle lover, statlige føringer, lokale planer og retningslinjer.....	19

1 Innledning

Etter alkohollovens § 1-7d er kommunen pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Kommunen har valgt å utvide planen til å omfatte alle typer rusavhengighet inkl. spill.

Rus- og avhengighetsproblemer er sammensatte, og derfor er denne planen tverrfaglig behandlet. Planen skal rulleres i hver kommunestyreperiode, og skal være et grunnlagsdokument for forebyggende folkehelsearbeid mot rusmisbruk og for avgjørelser i forhold til søknader om salgs- og skjenkebevillinger.

De som har deltatt i utarbeidelse av planen er:

- Rådmannens ledergruppe
- NAV-leder
- Barnevernleder
- Kommunes AKAN-kontakt
- Kommuneoverlegen

Planen har vært til høring i kommunens tjenesteområder, lensmannskontoret, helsestasjon for ungdom og Bjørkelangen Ungdomsskole, og evt. innspill er innarbeidet i planen.

Planen skal rulleres i hver kommunestyreperiode. Planens tiltak skal innarbeides i tjenestenes virksomhetsplaner.

Rømskog, 29.10.14

Anne Kirsti Johnsen
rådmann

2 Nasjonale mål og strategier

Regjeringen utformer rusmiddelpolitikk på nasjonalt nivå bl.a. gjennom St.meld.30 (2011-2012) ”Se meg”, med følgende mål, prioriterte områder og føringer.

Mål 1: Tydelig folkehelseperspektiv

Mål 2: Bedre kvalitet og økt kompetanse

Mål 3: Mer tilgjengelige tjenester og økt sosial inkludering

Mål 4: Forpliktende samhandling

Mål 5: Økt brukerinnflytelse og bedre ivaretagelse av barn og pårørende

Overordnede myndigheter anbefaler kommunen å se sin innsats i sammenheng med:

- Folkehelse- og forebyggingsarbeidet
- Barnevernsarbeid
- Sosiale tjenester
- Helse- og omsorgstjenester

Helsedirektoratet ber kommunene opprettholde og styrke kapasitet innen rus- og psykisk helsearbeid ut fra lokale forhold. Helsedirektoratet ber kommunene styrke arbeidet med å begrense skadevirkningene av alkohol og andre rusmidler gjennom forebyggende arbeid, forvaltning av alkoholloven og tidlig intervensjon.

Anbefalte strategier er styrket forvaltning av alkoholloven lokalt og tidlig innsats overfor personer med rusmiddelproblem. Det er et mål å øke barn, unge og voksnes kunnskap om alkoholens skadevirkninger og effektive alkoholpolitiske tiltak.

3. Oppfølging av rusmiddelsituasjonen

Det å følge med i befolkningens rusbruk er viktig både ut fra et helsemessig og et sosialt perspektiv. En forutsetning for å kunne finne fram til riktige tiltak for å redusere rusmiddelbruk og dens skadevirkninger, er å kunne beskrive rusmiddelsituasjonen med tanke på tilgjengelighet, forbruk og skader.

3.1 Lovgrunnlag:

- Folkehelseloven av 24.6.2011 Formålet er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Kommunen skal ha oversikt over folkehelsen i kommunen.

- Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester av 4.6.2011 § 3-1. Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester. Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester

- Barnevernloven av 17.07.92. § 1-1 Lovens formål:

- Å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,

- Å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

- Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen av 18.12.2009 og rundskriv av 20.6.12. § 1. Lovens formål:

- Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktivdeltakelse i samfunnet.

- Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

- Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

4 Utviklingen av alkohol og- narkotikaforbruket i Norge

4.1 Alkohol

I følge grunnlagsmateriale til Stortingsmelding 30 (2011-2012) konkluderes det i oppsummering at alkoholomsetningen økte betydelig i Norge i perioden 1995–2010, fra 4,8 til 6,7 liter ren alkohol per innbygger 15 år og over. Dette utgjør en økning på 40 %. Økningen reflekterer langt på vei en kraftig økning i omsetningen av vin. Tar man også høyde for det uregistrerte alkoholkonsumet, har alkoholkonsumet økt betydelig i Norge i den aktuelle perioden.

Debutalderen har over tid sunket og er 15 år for øl og 15 ½ år for vin og brennevin.

15-16 åringer – 64 % av alle spurte har drukket alkohol

17-18 åringer – 86 % av alle spurte har drukket alkohol

19-20 åringer – 93 % av alle spurte har drukket alkohol

En stor andel under 18 år drikker alkohol, det betyr at det foregår betydelig langing. Det norske drikkemønsteret med relativt stort konsum for beruselse i helgene vedvarer.

4.2 Narkotiske stoffer

Det mest brukte illegale rusmiddel er cannabis. Det er stor tilgjengelighet i distriktet. Det er også øking av tilgang og bruk av sentralstimulerende stoffer og opiater. Markedet har også stor tilgang på illegale legemidler, dvs legemidler som ikke forskrives av lege på resept.

5. Kommunale mål og strategier

Målsettinger med tiltak i Rømskog kommune:

- Redusere bruk av rusmidler blant innbyggere i kommunen for å begrense følgeskader.
- Redusere tilgjengelighet på alkohol og illegale rusmidler
- Benytte alkoholpolitiske retningslinjer som regulerende virkemiddel.
- Samarbeide med politi om avdekking av begrensning av illegale rusmidler.
- Færre utvikler rusavhengighet
- Forebyggende arbeid skal være samordnet og helhetlig; «Felles barn» er et samordnende organ for tidlig intervensjon blant barn og unge
- Styrke foreldrerollen gjennom forebyggingsprogram i skolen,
- Rømskog kommune skal gjennom ruspolitisk plan vise en handlingsskapende og restriktiv linje overfor innbyggerne
- Innbyggere med rusavhengighet skal tidlig få tilbud om tidlige og helhetlige tjenester
- Øke kompetanse og fokus på rusavhengighet ut fra Helse- og omsorgslovens formål om at helsetjenestetilbudets kvalitet skal sikres.
- Sikre kompetanseheving gjennom nært samarbeid med instanser som Kompetansesenter Øst, Fylkesmannen og brukerorganisasjonene.

6 Utvikling av alkohol- og narkotikaforbruk i Rømskog

6.1. Alkohol

Antallet innbyggere har de siste 10 årene vært stabilt. Antallet salgs- og skjenkesteder har økt med ett i perioden.

Omsetningstall fra skjenkestedene har fra 2011- 2012 ligget stabilt. For 2013 var tallene:

2013	Salg	Skjenking			Sum
		Øl	Vin	Brennevin	
Liter	4900	7 276	3 883	328	16 387

Konsumet av alkohol i Rømskog framstår som oversiktlig og under rimelig kontroll, men man bør allikevel være bekymret for mørketallene, jmf. grensehandel og illegal omsetning.

Statistikk fra politi kan vise at det er rusproblemer i kommunen. Problemene kan være store og alvorlige for den enkelte misbruker og deres familie.

6.2. Narkotiske stoffer

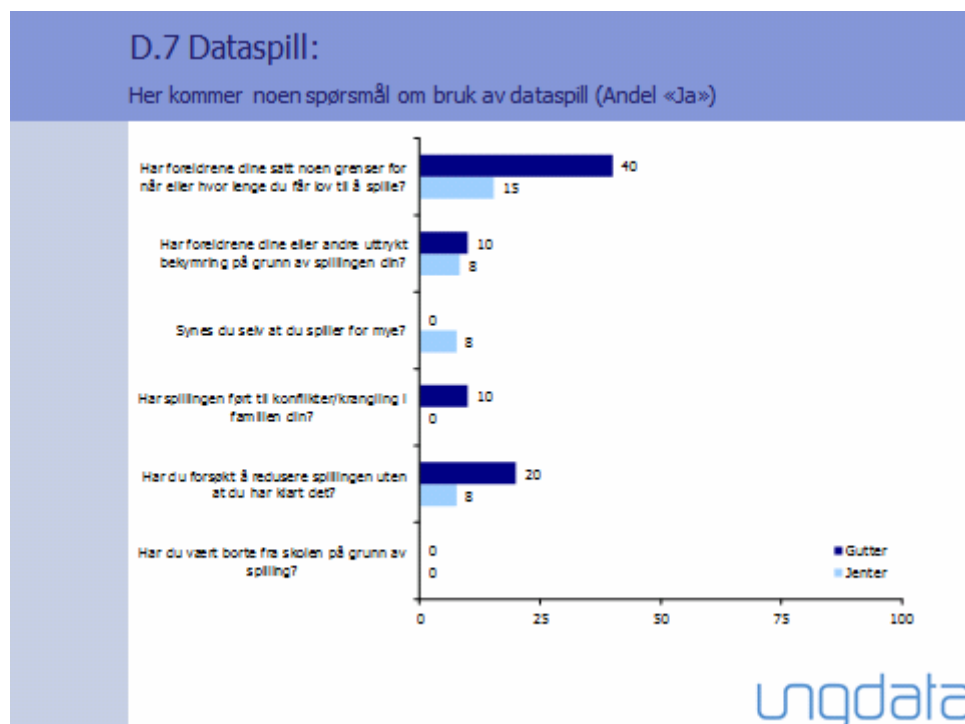
Statistikktall som indikerer rusmisbruk er

- Brudd på straffelovens § 162 om innførsel, oppbevaring og salg av narkotika og dopingmidler.
- Politiet og Tollvesenet avdekker straffesaker etter legemiddeloven §31 (Brukersaker) og besittelsessaker (Straffeloven § 162) i forbindelse med kontroller gjennomført i og ved grenseovergangen mellom Sverige og Norge. Etter brudd på legemiddeloven § 31 om bruk og besittelse av narkotika har politiet også avdekket og jobbet aktivt mot enkeltpersoner i kommunen.
- Voldsstatistikk for siste 5 år er noe varierende, men ofte relatert til rus.

Politiet vil fortsette å være til stede gjennom ordenstjeneste ved offentlige tilstelninger og følge med.

6.3 Spill

Kommunen har ingen spillehaller, men internett har mange tilbud om pengespill. Ungdata undersøkelsen blant ungdomsskoleelevene 2014 gir ingen indikasjoner på at ungdom tilbringer mye tid på nettet med spill.

Det er ikke kartlagt andre aldersgruppers spillevaner.

7 Vurdering av rusmiddelsituasjonen i Rømskog kommune

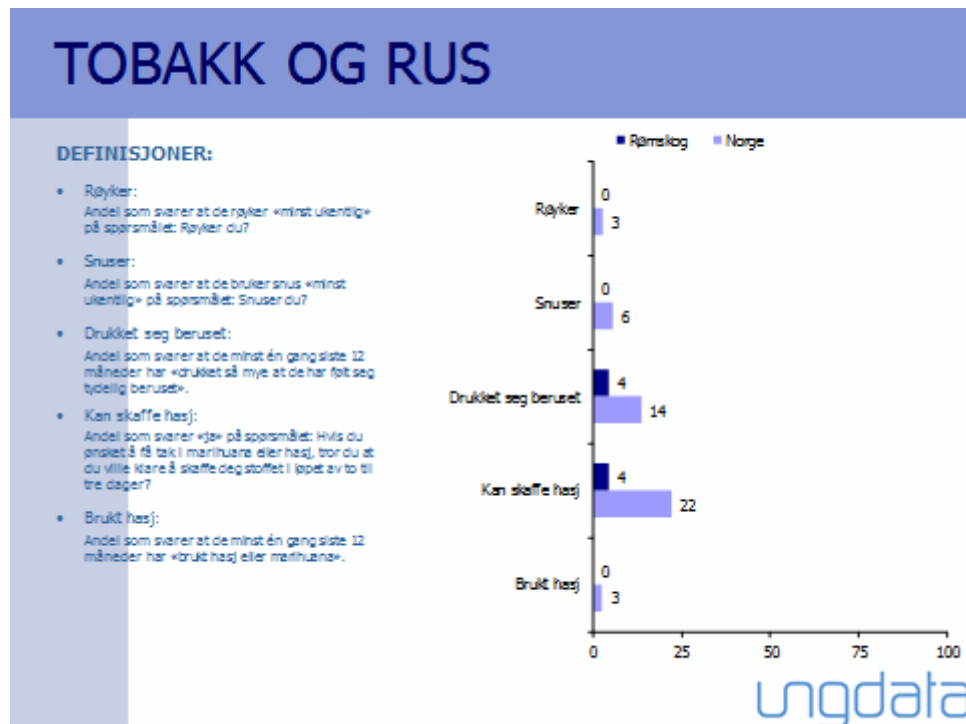
7.1 Alkohol

Østfoldhelsas undersøkelse blant ungdom i 10. klasse i Indre Østfold viser at

8 % - drikker alkohol ukentlig (lavere enn andre fylker)

31 % - har prøvd alkohol 2-3 ganger

Det er tilnærmet lik svarprosent fra begge kjønn. At ungdom prøver alkohol gir grunn til å følge med i ungdomsmiljøene, skape flere alkoholfrie arenaer og drive forebyggende arbeid. I Ungdataundersøkelsen blant skoleelevene i 2014 oppgir ungdommene at de så å si aldri bruker rusmidler.

Oversikt over alkoholforbruk hos voksne er langt vanskeligere, her er det mange gråsoner. Det blir ikke registrert som misbruk før de selv oppsøker hjelpeapparatet for hjelp til rusproblem, eller andre sosiale eller helsemessige grunner.

7.2 Narkotiske stoffer

På landsbasis har 4 av 10 personer prøvd hasj før de er 30 år. Politiet antar tallene er lavere for Rømskog, og i Ungdataundersøkelsen er det ingen som oppgir slik bruk. Politiet har jobbet aktivt med noen enkeltpersoner i kommunen og dermed avdekket bruk og besittelse av

narkotika. Det er få brukere og forholdsvis oversiktlig, slik at politiet vil kunne følge opp og være kjent med personene.

Det finnes sikkert personer med et rusproblem uten at de har mottatt hjelp for dette gjennom kommunen eller at de ikke ønsker å søke hjelp for det. Tallet på rusmisbrukere vil derfor være noe usikkert

8 Tiltak for å nå de kommunale mål

8.1. Oppvekst

- Barnehagen kommer tidlig i kontakt med barn og deres foreldre. Dersom de får mistanke om omsorgssvikt, er de pliktig til å melde barnevernstjenesten (Lov om barnehager § 22). De ansatte er gjort kjent med tegn på rusmisbruk, og det finnes rutiner for hvordan dette skal møtes.
- Skolen: Flere fag inneholder kunnskap og innsikt i skadevirkninger, følger og avhengighet av rusmiddelbruk og å drøfte holdninger til rusmidler, som avhold, måtehold og misbruk. Dette innebærer at de eldste elevene i barneskolen og elevene i ungdomsskolen i mange fag og på forskjellige klassetrinn arbeider med temaet rusmidler.
- Ungdomsskolen jobber også med "Fri", et holdningsskapende program mot tobakk og rusmidler. Videre gjennomfører ungdomstrinnet hvert år programmet «Alle har en psykisk helse», se www.psykiskhelseiskolen.no.
- Kommunen deltar fra 2014 i Ungdataundersøkelsen i samarbeid med kompetansesenter for rus, Korus Øst, for å kartlegge bruk av rusmidler blant ungdom.
- Skolen er også representert i SLT-gruppa som har et kontinuerlig fokus på rusforebyggende tiltak.

8.2 Kultur

- Opprettholde kultur- og fritidsaktiviteter for barn og unge og tilskudd til frivillige lag og foreninger
- Legge til rette arenaer hvor barn og ungdom møtes i rusfrie og trygge miljøer, bl.a. Ungdomsfabrikken, Kurøen, Rømskog Ungdomsråd og Kulturskolen.
- Ungdomsfabrikken er et totalt rusfritt hus og leies ikke ut til arrangementer hvor det serveres alkohol.
- Rømskog kommune legger til rette for et allsidig idretts- og friluftsliv. Det er bygd nærmiljøanlegg i boligfelt og ved skolen.
- Voksne ansvarliggjøres ifht sitt syn på og bruk av rusmidler. Foreldre og voksne for øvrig er de viktigste rollemodellene for barn og ungdom.

8.3 NAV

- Gjøre seg kjent med innbyggernes levekår, vie spesiell oppmerksomhet til trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale problemer, og søke å finne tiltak som kan forebygge slike problemer.
- Søke å legge forholdene til rette for å utvikle og styrke sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet. Kommunen skal spre kunnskap om sosiale forhold og tjenester i kommunen.
- Gi råd, veiledning og hjelpetiltak for rusmiddelmissbrukere eller henvisne videre til sosialmedisinsk poliklinikk (SMP) som ev. kan søke videre for institusjonsbehandling.
- Kommunen skal i tråd med sosialtjenesteloven medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet.

8.4 Barnevernstjenesten

- Iverksette hjelpe- eller tvangstiltak i familier der de voksne eller barna/ungdommene selv har et bekymringsfullt bruk av legale rusmidler, eller enhver bruk av illegale midler, herunder også misbruk av medikamenter. Frivillige tiltak kan være henvisning til utredning og behandling for rusproblemer, det kan være støttesamtaler med foreldrene, urinprøvetaking, og samarbeid med andre offentlige instanser som psykisk helse, helsetjeneste eller sosialmedisinsk poliklinikk. Tvangstiltakene dreier seg vanligvis om å ta barnet ut av hjemmet og plassere det i fosterhjem eller institusjon til foreldrene ikke lenger misbruker rusmidler/medikamenter.
- Bistå barn/ungdommer som selv bruker/misbruker rusmidler.

8.5 Legetjenesten

Fastlegene kan ofte være de første som blir kjent med at en person har et rus- og avhengighetsproblem.

Fastlegen er ansvarlig for å følge opp pasientenes bruk av vanedannende midler.

Ved avhengighetsproblematikk må fastlegen sørge for henvisning og samarbeid med andre instanser.

8.6 Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten møter de fleste barn og unge og i stor grad også deres foreldre og kan drive forebyggende arbeid. Tverrfaglig samarbeid er en viktig faktor for helsestasjonens arbeid i forhold til dette.

Jordmortjenesten gir informasjon om rusmidlers innvirkning på fosteret. Ved mistanke om rusmisbruk blir det i samarbeid med bruker innledet et samarbeid med andre instanser som

lege og NAV.

8.7 Helse- og omsorgstjenester

Hjemmetjenesten har en stor kontaktflate ute i kommunen, og kan komme i kontakt med både unge og eldre som kan være i faresonen for å utvikle et rusmiddelproblem. Det er viktig at hjemmetjenestene har kunnskap om rusmisbruk, og kan informere bruker om hvilke hjelpetiltak som finnes. Mange med rusrelaterte problemer har også psykiske lidelser, såkalte ROP - lidelser som krever sammensatte tjenester og samtidig behandling. Forutsetningen for å gi den enkelte den hjelp det er behov for og har krav på er at hjelpeinstansene identifiserer og reagerer på problemene. For å kunne nå fram med nødvendige kreves samarbeid på tvers av nivåer. Brukere i Rømskog gis tilbud om psykiske helsetjenester i Aurskog-Høland kommune.

8.8 Individuell plan (IP)

Bruker med behov for langvarige og koordinerte tjenester, har krav på individuell plan. Individuell plan er et verktøy og en metode for samarbeid mellom tjenestemottaker og tjenesteapparatet, og mellom de ulike tjenesteyterne. Initiativet til å få laget en IP kan komme fra brukeren selv eller pårørende. Hovedansvaret for å utarbeide IP ligger i tjenesteapparatet.

8.9 Politi

Politiet kommer gjennom aktiv polititjeneste i kontakt med de som har et rusproblem, og har også virkemidler for å avdekke den enkeltes problem. Man er avhengig av god dialog på flere nivåer for å kunne skaffe et helhetlig inntrykk av hva som foregår av rusmiddelbruk i kommunen. Lensmannsetatens arbeid er viktig i forbindelse med både forebyggende rusarbeid og i rusrelaterte situasjoner. Det er viktig at politiet er synlig på arenaer hvor rusmisbruk er aktuelt. Det er gjennom politirådet og SLT – gruppa, nær kontakt mellom politi og kommunen, slik at man sammen kan forebygge for at utfordringene med rusmiddelmisbruk ikke skal bli for omfattende.

8.10 SLT – samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak

SLT – gruppa (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende) er en tverrfaglig/tverretattlig gruppe.

- Styringsgruppa for SLT består av:
Ordfører, rådmann, lensmann og barnevernleder.
- Arbeidsgruppa for SLT består av:
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnevernstjenesten, skole, barnehage, PPT og politiet.

8.11 Frivilligsentral

Rømskog frivilligsentral skal jobbe aktivt overfor alle grupper av innbyggere i kommunen, også barn og unge. Den skal jobbe aktivt for å utvikle et samarbeid med frivillige lag og Foreninger, og bidrar med rusfrie møteplasser.

9 Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol.

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk av 2. juni 1989 nr. 27 med endringer (alkoholloven)regulerer tilgjengeligheten av alkoholholdig drikk blant annet gjennom bevillingsordningen, fastsettelse av vilkår for hvordan salg og skjenking skal skje og kontroll med at vilkårene blir overholdt. Loven inneholder også enkelte regler som tar sikte på å påvirke etterspørselssiden, blant annet aldersgrensebestemmelser og forbud mot alkoholreklame.

9.1 Karakteristiske trekk ved loven

All omsetning av alkoholholdig drikk krever særskilt offentlig tillatelse (bevilling). Loven bestemmer hvilken offentlig myndighet som kan gi slik bevilling. De fleste bevillinger gis av kommunen, men for enkelte typer virksomhet uten lokal tilknytning, eller med særlige krav til geografisk likhet, er staten bevillingsmyndighet. Prinsippet bak det kommunale bevillingssystemet at tilgjengelighet av alkohol for forbrukerne, i hovedsak skal bestemmes av lokale politiske organer. Det er derfor viktig at kommunen drøfter sin bevillingspolitikk som del av sin rusmiddelplan.

Alle bevillinger skal utøves i henhold til alkoholovens regler. Overtredelse av alkoholloven eller forskrifter gitt i medhold av den, kan medføre inndragning av bevillingen. Slike overtredelser er også straffbare.

9.2 Hensyn bak loven

Alkohol er en lovlig vare, det er i utgangspunktet lovlig både å drikke og omsette alkohol. Mange mennesker har stor glede av å nyte alkohol i moderate mengder, og har et ønske om at alkoholholdige drikker skal være rimelig tilgjengelige, både for innkjøp og i form av servering ved skjenkesteder. Det er dessuten relativt store næringsinteresser knyttet til salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Salgs- og skjenkenæringen ønsker naturlig nok å kunne drive sin virksomhet med så få restriksjoner som mulig, og i alle fall med gode og trygge rammevilkår. Dette til tross, er det utstrakt enighet om at man, med ulike virkemidler, skal begrense bruken av alkohol.

Omfanget av alkoholskadene har direkte sammenheng med omfanget av forbruket. Begrenset tilgjengelighet anses som ett av de viktigste virkemidlene for å redusere alkoholkonsumet. I alkoholloven søkes de ovennevnte kryssende hensyn ivaretatt – bl.a. ved at all omsetning og tilvirkning av alkohol i utgangspunktet er bevillingspliktig, ved bestemmelser om åpnings- og

skjenketider, aldersgrensebestemmelser og forbud mot reklame for alkoholholdig drikk. I tillegg er kommunene gitt en utstrakt frihet til å drive sin egen alkoholpolitikk.

9.3 Saksbehandling.

Bevillingssystemet er et viktig alkoholpolitisk instrument. Derfor skal kommunestyret, som kommunens høyeste politiske organ, fatte de fleste vedtak etter alkoholloven. Det er en begrenset adgang til å delegerer myndigheten til å fatte slike vedtak.

Vedtak som fattes "for en enkelt anledning", hva enten det gjelder tildeling av bevilling, utvidelse av skjenketid eller utvidelse av skjenkelokale, kan delegeres til administrasjonen.

9.4 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger

Kommunen kan tildele to hovedtyper bevillinger:

- salgsbevillinger
- skjenkebevillinger, permanent eller for enkelt anledning.

Kommunal bevilling til salg og skjenking av alkoholholdig drikk, gjelder for inntil 4 år om gangen med opphør senest 30.6. året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Med hjemmel i alkoholovens § 1-7a kan kommunen legge vekt på en rekke hensyn ved tildeling av salgs- eller skjenkebevillinger.

9.4.1 Bevillinger for enkelt anledning.

Rømskog kommune kan gi salgs- og skjenkebevilling for en bestemt del av året, eller for en enkelt anledning, jf. § 1-6.

9.4.2 Skjenkebevillinger og -bestemmelser i Rømskog kommune.

Alkoholovens bestemmelser:

§ 4-4. Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

Fastsatt skjenketid kan utvides for en enkelt anledning.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Tiden for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan ikke fastsettes utover den tid det kan skjenkes annen alkoholholdig drikk.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til begrensningene i denne paragraf

Det anbefales følgende ytre ramme for skjenkebevilling:

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 (2,5-4,7 vol.prosent) og gruppe 2 (4,8-21,9 vol.prosent) alle dager kl 08.00-02.00 og gruppe 3 (22-59,9 vol.prosent) alle dager mellom kl 13.00 og 24.00.

Nord- Steinby Kro og Camping har bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 (2,5-4,7 vol.prosent) og gruppe 2 (4,8-21,9 vol.prosent) mandag-torsdag kl 14.00-24.00, fredag og lørdag kl 14.00-02.00 og søndag og helligdager kl 14.00-22.00 frem til 1.7.16.

Rømskog SPA og Resort AS har bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 (2,5-4,7 vol.prosent) og gruppe 2 (4,8-21,9 vol.prosent) alle dager kl 08.00-02.00 og gruppe 3 (22-59,9 vol.prosent) alle dager mellom kl 13.00 og 24.00.

Skjenking til overnattingsgjester utover normalskjenketidene for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som er kl 8.00-01.00 kan skje i resepsjonsområdet og på rommene. Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl 24.00 og 3.00 til overnattingsgjester kan skje i resepsjonsområdet og rommene. Bevillingen er gitt frem til 1.7.16.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Det kan tillates alkoholserving ved arrangementer på f.eks Kurøen etter særskilt søknad fra hver enkelt arrangør.

9.4.3 Salgsbevillinger og -bestemmelser i Rømskog kommune:

Alkoholovens bestemmelser:

§ 3-7.Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av første ledd. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd er likevel forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager

før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.

Det foreslås følgende ytre ramme for salg av alkohol:

Salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 (2,5-4,7 vol.prosent) mandag – fredag kl 9.00-18.00, og kl 9.00 – 16.00 på dager før søn- og helligdager.

Tørnbybutikken Joker Rømskog har bevilling til salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 (2,5-4,7 vol.prosent) mandag – fredag kl 9.00-18.00, og kl 9.00 – 16.00 på dager før søn- og helligdager frem til 1.7.16.

Salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 skal foregå i dagligvareforretninger der matvarer utgjør hovedtyngden.

9.4.4 Oppgaver i hht alkohollovendelegert til administrasjonen:

- Godkjenning ved skifte av styrer og stedfortreder § 1-7c
- Kontroll § 1-9
- Overdragelse § 1-10
- Ambulerende bevilling § 4-5
- Bevillingsgebyrene § 7-1

9.5 Gebyr for salg og skjenking

Kommunen skal med hjemmel i alkoholloven § 7-1 fastsette gebyr for salgs- og skjenkebevillinger. Forskriftens kapittel 11 angir beregningsmåte og minstegebyr. Minstegebyret skal sikre kommunen en viss dekning for utgifter til søknadsbehandling og kontroll.

9.6 Gjennomføring av kunnskapsprøven om alkoholloven

Kommunen er ansvarlig for å gjennomføre kunnskapsprøver for styrere og stedfortreder i virksomheter som har eller søker om kommunal salgs- og skjenkebevilling, jf. alkohollovens § 1-7c. Kommunen kan også avholde slike kunnskapsprøver for kandidater uten tilknytning til virksomhet med bevilling. Sosial- og helsedepartementet har fastsatt forskrift om dokumentasjon av kunnskaper. Det tas gebyr for å avlegge prøve.

9.7 Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger og reaksjoner ved overtredelse

Kommunens kontroll med salgs- og skjenkebevillinger er av avgjørende betydning for en god alkoholpolitikk. Kontroll med utøvelsen av bevillingen vil svært ofte være et effektivt virkemiddel for å bekjempe de vanligste problemene rundt alkoholomsetning, slik som overskjenking, vold og fyll på offentlig sted. Kontrollmyndigheten har bl.a. disse funksjoner:

Føre tilsyn med at bevillingshaverne følger alkoholloven, vilkårene i bevillingen og kommunens retningslinjer for øvrig.

Følgende forhold bør stå sentralt ved utøvelse av skjenkekontrollen i kommunen:

- kontroll av salg- og skjenketidene
- aldersgrensebestemmelsene
- om det selges eller skjenkes til åpenbart berusede personer
- veilede bevillingshaverne innen alkohollovens bestemmelser og eventuelle lokale forskrifter.

Kontrollrapportene danner grunnlag for sanksjoner, f.eks. inndragning, der lov, vilkår eller retningslinjer brytes. Kontroll av salgs- og skjenkestedene skal gjennomføres så ofte som behovet tilsier. Det skal gjennomføres minimum 3 årlig kontroller.

Alkoholloven gir bevillingsmyndighetene adgang til å inndra en bevilling etter § 1-8 dersom en bevillingshaver overtrer bestemmelser i alkoholloven. Kommunen kan også anmelde forholdet. Det er viktig at kommunen utnytter sanksjonsapparatet som en del av sin alkoholpolitikk. Dette vil, sammen med den generelle kontrollen av utøvelsen av bevillingene, være det beste virkemidlet kommunen har for å bekjempe uheldige utslag av alkoholbruk.

9.7.1 Kontroll av salgs og skjenkestedene i Rømskog kommune.

Securitas benyttes til å gjennomføre kontroller med salgs- og skjenkebevillinger. Brudd på alkohollovens bestemmelser skal behandles etter retningslinjer gitt i alkohollovens § 1-8.

9.7.2. Sanksjoner ved overtredelse av salgs- og skjenkebestemmelser.

Hensikten med sanksjonene er at virksomheten skal drive i samsvar med bestemmelsene gitt i eller i medhold av alkoholloven. Følgende sanksjoner kan iverksettes:

- Telefonisk henvendelse
- Skriftlig pålegg
- Innkalling til kontrollutvalg
- Skriftlig advarsel
- Bevilling inndras

Ved vurdering om bevilling skal inndras og for hvor lenge, må det legges vekt på type

overtredelse, om det er gitt uriktige opplysninger til bevillingsmyndighet, om vandelskravene er oppfylt, om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen, og hva som er gjort for å få rettet opp forholdet.

Spesielt alvorlig overtredelse er:

- Salg eller skjenking til mindreårige
- Salg eller skjenking til åpenbart berusede personer
- Salg eller skjenking utover salgs- eller skjenketidens bestemmelser
- Brudd på kravet til vandel som er gitt i alkoholloven
- Tilfeller av narkotikaomsetning på stedet

Alvorlige overtredelser er:

- Salg eller skjenking av varer fra irregulære kilder
- Salg og skjenking i samme lokale
- Brudd på vilkår som er satt i bevillingen
- Omsetning i andre lokaler enn de bevillingen gjelder for
- Manglende innbetaling av bevillingsgebyr

Mindre alvorlige overtredelser:

- Brudd på reklameforbudet
- Utdeling av alkohol i reklameøyemed
- Brudd på plikten til å føre et rimelig utvalg med alkoholfrie og alkoholsvake drikker
- Manglende tilsyn med at gjester nyter medbrakt alkohol

Kombinasjoner av overtredelser kan øke alvorlighetsgraden. Sanksjoner iverksettes etter følgende skala etter en konkret vurdering. Forvaltningsloven følges ved vedtak om sanksjoner.

Spesielt alvorlige	Alvorlige	Mindre alvorlige	
1. gang	Inndragning for 2 uker	Skriftlig advarsel	Muntlig advarsel
2. gang	Inndragning for 2 mnd.	Inndragning for 1 Uke	Skriftlig advarsel
3. gang	Inndragning for resten av bevillingsperioden	Inndragning for 1 mnd.	Inndragning for 1 uke
4. gang		Inndragning for 1 mnd	
5. gang		Inndragning for resten av perioden	

10. Oppsummering

Gjennom planen tar kommunen stilling til de viktigste alkoholpolitiske spørsmål som skal regulere rusmiddeltilgangen i kommunen og motarbeide rusmiddelmissbruk på alle nivåer og områder. Salg- og skjenkebestemmelser og minstesatser for gebyr slik det er nevnt i planen, er

de alkoholpolitiske retningslinjer for Rømskog kommune i denne kommunestyreperioden. Alle kommunale tjenester har et ansvar for at planens målsettinger legges til grunn i alt relevant arbeid innen tjenesten. Vedtatt plan skal være retningsgivende for alt arbeid mot rusmiddelbruk.

11. Aktuelle lover, statlige føringer, lokale planer og retningslinjer

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk av 02.06.89 med senere endringer, sist i 2009.

Lov om barneverntjenester av 17.07.1992 med endringer sist i 2011.

Lov om kommunale helse og omsorgstjenester av 24.06.2011.

Lov om folkehelsearbeid av 24.06.2011

Lov om spesialisthelsetjenesten med mer av 02.07. 1999.

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern av 02.07.1999 med endringer, sist i 2008.

Lov om pasient og brukerrettigheter av 02.07. 1999 med endringer, sist i 2012.

Lov om helsepersonell av 02.07. 1999 nr. 64 med endringer, sist i 2010.

Lov om grunnskolen og den videregående opplæring av 17.juli 1998

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10.02.1967 med endring i 2010.

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen av 18.12.2009.

St. meld. nr. 47 (2008 -2009) Samhandlingsreformen.

St.meld. nr 30 2011-2012 En helhetlig rusmiddelpolitikk

Rundskriv til lov om sosialtjenester i NAV, Hovednr. 35, 22.06.12.

Helsedirektoratets veileder IS – 1701 av 2011 Nasjonale retningslinjer for legemiddelassistert rehabilitering ved opioidavhengighet.

Helsedirektoratets veileder IS – 1742 Fra bekymring til handling. En veileder om tidlig intervensjon på rusområdet.

Helsedirektoratets veileder IS - 1948. Nasjonal faglige retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelser og psykiske lidelser – ROP lidelser. S sammensatte tjenester – samtidig behandling.

Plan for folkehelse og frivillighet i Rømskog Marker kommune 2014-2017

